

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43CoCsp/17/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121379661
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Kubincová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6121379661.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Kubincovej, PhD., členov senátu JUDr. Mariána Blahu a Mgr. Miriam Kamenskej v právnej veci žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zast.: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 53 255 739 proti žalovanej: G. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXX/X, XXX XX D., o zaplatenie 5.102,70 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 10Csp/130/2021-180 zo dňa 29. marca 2022 takto

rozhodol:

I. Rozhodnutie Okresného súdu Lučenec č. k. 10Csp/130/2021-180 zo dňa 29. marca 2022 p o t v r d z u j e.

II. Žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Okresný súd napadnutým rozhodnutím žalobu zamietol a žalovanej náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva, že žalobca sa návrhom na vydanie platobného rozkazu podľa zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“) podaným na Okresnom súde Banská Bystrica dňa 26.05.2021 domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 5.102,70 Eur s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil tým, že žalovaná a právny predchodca žalobcu, spoločnosť Slovenská sporiteľňa, a. s., so sídlom Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653 uzatvorili dňa 23.04.2018 zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, ktorej súčasťou sú Všeobecné obchodné podmienky. Na základe zmluvy poskytol právny predchodca žalobcu žalovanej peňažné prostriedky. Žalovaná neplnila v stanovených termínoch splátky, čím porušila svoju povinnosť podľa zmluvy a tak právny predchodca žalobcu vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 02.03.2020, pričom vyzval žalovanú na úhradu dlžnej sumy najneskôr do 15 dní. Na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 12.10.2020 medzi postupcom Slovenská sporiteľňa, a.s. a žalobcom postúpil postupca na žalobcu pohľadávku voči žalovanej. Pohľadávka žalobcu, ktorú uplatnil v konaní, predstavovala ku dňu postúpenia pohľadávky sumu 6.413,60 Eur, ktorá pozostávala z istiny vo výške 5.061,54 Eur, z riadneho úroku vo výške 1.108,07 Eur, z úroku z omeškania vo výške 202,83 Eur a z poplatkov vo výške 41,16 Eur. Žalobca si uplatnil aj nárok na úrok z omeškania počnúc dňom 13.10.2020, t.j. dňom nasledujúcim po dni účinnosti postúpenia pohľadávky. Žalovaná bola v čase postúpenia pohľadávky napriek písomnej výzve postupcu v nepretržitom omeškaní so splnením č o i len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní.

3. Okresný súd Banská Bystrica vydal dňa 31.08.2021 platobný rozkaz sp. zn. 22Up/712/2021, ktorým uložil žalovanej povinnosť, aby zaplatila žalobcovi istinu 5.061,54 Eur, poplatky 41,61 Eur, úrok 1.108,07 Eur, úrok z omeškania 202,83 Eur a úrok z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 5.061,54 Eur od 13.10.2020 do zaplatenia a trovy konania vo výške 843,48 Eur alebo aby v tej istote podala odpor na tomto súde. Vzhľadom na skutočnosť, že platobný rozkaz nebolo možné žalovanej doručiť do vlastných rúk a žalobca navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku, platobný rozkaz sa podľa § 10 ods. 3 zákona o upomínacom konaní zrušil a vec bola postúpená okresnému súdu dňa 16.11.2021. Okresný súd uviedol, že bezúspešne zisťoval pobyt žalovanej lustráciou v Registri obyvateľov SR, Sociálnej poisťovni, prostredníctvom Zboru väzenskej a justičnej stráže, Obvodného oddelenia Policajného zboru Lučenec aj dopytom na otca žalovanej. Oznámenie o podanej žalobe súd v zmysle § 116 ods. 2 Civilného sporového poriadku preto zverejnil na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke súdu a vyzval žalovanú na vyjadrenie k podanej žalobe. Žalovaná sa k žalobe nevyjadrila a nevyužila žiadne prostriedky procesnej obrany.

4. Okresný súd uviedol, že žalobca v písomnom podaní zo dňa 11.02.2022 špecifikoval, že v posudzovanom prípade žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru podaním zo dňa 02.03.2020 - toto svoje právo uplatnil v súlade s § 565 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 15.12.2019 a zároveň toto svoje právo uplatnil v súlade s § 53 ods. 9 OZ po omeškaní spotrebiteľa s platením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace. K vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru došlo teda pre nesplnenie splátky splatnej dňa 15.12.2019. Premlčacia doba pre všetky splátky splatné po 15.12.2019 tak začala v súlade s § 103 OZ plynúť od zročnosti splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru (v posudzovanom prípade od splátky splatnej dňa 15.12.2019) a uplynula by najskôr dňa 15.12.2022. Keďže žaloba bola na súde podaná dňa 26.05.2021, žalobca má za to, že svoj nárok uplatnil na súde pred uplynutím premlčacej doby. Zároveň je toho názoru, že právny predchodca žalobcu dodržal všetky podmienky, ktoré mu ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách.

5. Okresný súd odôvodnil rozhodnutie tým, že k postúpeniu pohľadávky na žalobcu v tomto konaní došlo pred konečnou splatnosťou úveru (ktorá má nastať dňa XX.XX.XXXX) a tiež bez toho, aby sa pohľadávka stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Nedodržaním postupu podľa § 53 ods. 9 OZ v spojení s § 565 OZ nedošlo zo strany právneho predchodcu žalobcu k platnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, čo v zmysle § 17 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch v spojení s § 39 OZ zakladá neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, a teda nedostatok aktívnej vecnej legitimácie žalobcu.

6. Okresný súd uviedol, že ako vyplýva z vyjadrenia žalobcu zo dňa 11.02.2022, právny predchodca žalobcu vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru podaním zo dňa 02.03.2020, pričom toto svoje právo uplatnil pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 15.12.2019. Ako vyplýva z predložených listinných dôkazov, veriteľ upozornil žalovanú na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru výzvou zo dňa 30.01.2020, ktorá bola žalovanej odoslaná dňa 03.02.2020, o čom svedčí predložený podací hárok. Z vyššie uvedeného možno dovodiť, že ak bola splátkou, ktorá mala vyvolať zosplatenie, splátka splatná dňa 15.12.2019, žalovaná sa s ňou dostala do omeškania dňa 16.12.2019. Keď právny predchodca žalobcu vyhlásil predčasnú splatnosť úveru ku dňu 02.03.2020, čo oznámil žalovanej listom zo dňa 03.03.2020, ktorý list bol žalovanej doručený fikciou doručenia dňa 10.03.2020, t.j. dňom vrátenia nedoručenej zásielky banke, došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru v rozpore s ustanovením § 53 ods. 9 OZ, keďže žalovaná nebola s uvedenou splátkou v omeškaní ani tri mesiace. Táto podmienka by bola splnená až dňa 16.03.2020. Až následne mohol právny predchodca žalobcu pristúpiť k zosplateniu úveru, a to do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky, t.j. do 15.04.2020. Na základe uvedeného dospel okresný súd k záveru, že vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru zo strany právneho predchodcu žalobcu nemožno považovať za platné. Okresný súd v tejto súvislosti odkázal aj na právny názor vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 16CoCsp/8/2021 zo dňa 27.05.2021.

7. O nároku na náhradu trov konania rozhodol okresný súd podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Žalovaná ako úspešná strana mala v spore plný úspech, preto jej vznikol nárok na náhradu trov konania. Keďže však z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že žalovanej v konaní žiadne trovy nevznikli, súd jej náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal.

8. Voči rozhodnutiu okresného súdu sa odvolal žalobca z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h), f) a b) CSP.

9. Žalobca poukázal na ust. § 565 OZ a § 53 ods. 9 OZ. Uviedol, že plnenie v splátkach je spôsob zaplatenia dlhu, ktorý je výsledkom zmluvnej slobody medzi veriteľom a dlžníkom. Rovnako tak uplatnenie práva na vyhlásenie splatnosti splátok v prípade neplnenia splátkového kalendára je ponechané len na vôli veriteľa, ktorý si môže vymáhať každú jednotlivú splátku samostatne, alebo môže (a zároveň nemusí) v dôsledku porušovania povinnosti dlžníka pristúpiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti dlhu a žiadať zaplatenie dlhu okamžite a jednorazovo. To, či veriteľ k takému právnomu úkonu pristúpi, je len na jeho slobodnom uvážení, pričom zákonodarcom je aj samotná dohoda medzi veriteľom a dlžníkom o takomto práve veriteľa ponechaná na ich slobodnej vôli. Žalobca zastáva názor, že právny predchodca žalobcu v posudzovanom prípade vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, t.j. požiadal o zaplatenie celej pohľadávky v dôsledku neplnenia splátok riadne a včas v súlade s ust. § 565 OZ v spojení s ust. § 53 ods. 9 OZ. V posudzovanom prípade bolo preukázané, že žalovaný bol v čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru (03.03.2020) v omeškaní s plnením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace. Žalobca uviedol prehľad zaplatených splátok a skonštatoval, že omeškanie žalovaného po dobu dlhšiu ako 3 mesiace preukázal celým radom listinných dôkazov a postupca pri vyhlásení mimoriadnej splatnosti postupoval v súlade so zákonom.

10. Žalobca pripomenul, že v konaní nebolo sporné, že postupca žalovaného výzvou zo dňa 30.01.2020 v súlade s ust. § 53 ods. 9 OZ vyzýval, aby uhradil 1.277,46 Eur s tým, že v prípade, ak k úhrade nedôjde, postupca je oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť. Už z tejto výzvy je pritom zrejmé, že v tom čase bol žalovaný v omeškaní so splácaním minimálne 14 splátok. Následne podaním zo dňa 03.03.2020 postupca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, pričom vzhľadom k tomu, že podľa zmluvy bola dohoda o splátkach stanovená k 15. dňu v kalendárnom mesiaci, mohol tak urobiť len pre splátku bezprostredne predchádzajúcu tomuto podaniu, t.j. neuhradenú a splatnú splátku zo dňa 15.02.2020. Súčasne podľa žalobcu možno konštatovať, že k uplatneniu toho práva došlo v súlade s ust. § 53 ods. 9 OZ, keďže žalovaný bol v dlhšom ako 3-mesačnom omeškaní s plnením splátok a zároveň bol postupcom upozornený na možnosť uplatnenia tohto práva.

11. V zmysle uvedeného má žalobca za to, že oprávnenie postupcu vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 15.12.2019 zaniklo v súlade s ust. § 565 OZ splatnosťou ďalšej splátky úveru 15.01.2020. Z uvedených dôvodov je zrejmé, že v prípade, ak postupca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 03.03.2020, toto svoje právo uplatniť v súlade s ust. § 565 OZ pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 15.02.2020, t.j. splátky, ktorá vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru bezprostredne predchádzala a pre ktorej nezaplatenie mohol v súlade s ust. § 565 OZ vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru. Zároveň toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 53 ods. 9 OZ po omeškaní spotrebiteľa s plnením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, pričom spotrebiteľ bol nesporné na toto oprávnenie veriteľa upozornený.

12. Žalobca sa nestotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého v prípade, ak veriteľ vyhlásil mimoriadnu splatnosť podaním zo dňa 03.03.2020, potom tak mohol urobiť pre nesplnenie splátky splatnej dňa 15.12.2019, pričom pre nesplnenie tejto splátky tak mohol podľa názoru súdu urobiť len v rozmedzí od 16.03.2020 do 15.04.2020.

13. Žalobca v tejto súvislosti poukázal na to, že Občiansky zákonník v žiadnom ustanovení neustanovuje povinnosť, že uplynutí 3-mesačnej doby od omeškania so splátkou by nebolo možné vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru. Ust. § 53 ods. 9 OZ podľa žalobcu jednoznačne upravuje, že dodávateľ môže uplatniť právo podľa § 565 OZ najskôr po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a už z gramatického výkladu ustanovenia je zrejmé, že zámerom zákonodarcu bolo určiť najkratšiu možnú dobu omeškania a teda ak by bolo právo podľa § 565 OZ uplatnené skôr, bolo by uplatnené neplatne pre rozpor so zákonom, pričom po uplynutí tejto doby má dodávateľ právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť (3 mesiace) a nie maximálnu dobu, po ktorej by už toto právo dodávateľa zaniklo. Výklad ust. § 53 ods. 9 OZ, ktorý na daný právny stav aplikoval súd, by bol podľa žalobcu v rozpore s uvedenými zákonnými ustanoveniami a znamenal by, že vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru má dodávateľ možnosť len v priebehu 1 mesiaca, a to po 3 mesiacoch od splatnosti splátky, po ktorej veriteľ upozornil spotrebiteľa na možnosť uplatnenia tohto práva a následne napriek tomu, že by mal naďalej splnené podmienky podľa ust. § 53 ods. 9 OZ, teda pretrvávajúce omeškanie spotrebiteľa a upozornenie na možnosť uplatnenia práva podľa § 565 OZ, musel by opätovne bez opory v právnych predpisoch upozorňovať spotrebiteľa, že môže uplatniť právo podľa § 565 OZ, hoci tak

už urobil a platobná disciplína dlžníka sa neobnovila. Žalobca takýto výklad ustanovenia Občianskeho zákonníka označil za neprípustný, voči veriteľovi v maximálnej možnej miere šikanózný a z uvedených právnych predpisov nevyplývajúci, pričom je contra legem a nebol úmyslom zákonodarca. Právny názor, ktorý prezentoval v odôvodnení svojho rozhodnutia okresný súd preto označil žalobca za svojvoľný a nepreskúmateľný, v dôsledku čoho súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Žalobca zotrval na názore, že k uplatneniu práva podľa § 565 OZ mohlo dôjsť pre nesplnenie splátky splatnej dňa 15.02.2020, nakoľko pre skôr splatné splátky toto oprávnenie zaniklo. Zároveň mal za to, že k uplatneniu práva podľa § 565 OZ došlo v súlade s ust. § 53 ods. 9 OZ, nakoľko v konaní bolo preukázané, že žalovaný bol v dlhšom ako 3-mesačnom omeškaní s platením splátok a súčasne bol upozornený na možnosť uplatnenia tohto práva.

15. Žalobca má za to, že ak by zákonodarca mal úmysel, aby sa ust. § 565 OZ v spojení s ust. § 53 ods. 9 OZ malo vykladať tak ako uviedol okresný súd, potom by zákonodarca výslovne uviedol, že v prípade plnení zo spotrebiteľskej zmluvy sa druhá veta, ods. 565 OZ neaplikuje. Ak sa však druhá veta tohto ustanovenia aplikuje na spotrebiteľské spory, potom žiadnym výkladom nemožno dospieť k záveru, že k uplatneniu práva podľa § 565 OZ dochádza pre nesplnenie inej splátky než tej, ktorá bezprostredne predchádza uplatneniu tohto práva, nakoľko iný výklad je v priamom rozpore s druhou vetou ust. § 565 OZ. Podľa žalobcu, ak má veriteľ v spotrebiteľskom vzťahu splnené podmienky podľa § 53 ods. 9 OZ (upozornenie a omeškanie dlhšie ako 3 mesiace), môže dlžník zvrátiť splnenie týchto podmienok len tým, že doplatí omeškané splátky. Ak sa však jeho platobná disciplína neobnoví, potom má veriteľ naďalej splnené podmienky podľa § 53 ods. 9 OZ a pri každej ďalšej omeškanej splátke sa môže rozhodnúť, či do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky uplatní právo podľa § 565 OZ.

16. Žalobca vzhľadom na uvedené zhrnul, že ak teda veriteľ uplatňuje právo podľa § 565 OZ v spotrebiteľskom vzťahu, spotrebiteľ musí byť v 3-mesačnom omeškaní s platením splátok, musí byť súčasne upozornený na možnosť uplatnenia práva na zosplatnenie, avšak napriek tomu môže byť toto právo dodávateľom uplatnené len pre nesplnenie splátky, ktorá bezprostredne predchádza uplatneniu tohto práva, nakoľko pre všetky skôr splatné splátky toto právo podľa druhej vety ust. § 565 OZ zaniklo. Z uvedeného dôvodu pre všetky splátky, ktoré predchádzajú uplatneniu tohto práva plyní samostatná 3-ročná premlčacia doba od splatnosti tej ktorej splátky v zmysle prvej vety ust. § 103 OZ a pre všetky splátky, ktoré nasledujú po uplatnení tohto práva plyní premlčacia doba od splatnosti splátky, ktorá bezprostredne predchádza uplatneniu tohto práva, nakoľko v zmysle ust. § 565 OZ nemohlo dôjsť k uplatneniu tohto práva pre žiadnu inú splátku.

17. Vo vzťahu k tvrdeniu, že veriteľ je oprávnený, nie povinný využiť právo na zosplatnenie celého úveru, podporil žalobca odkazom na rozhodnutia Krajského súdu v Nitre sp.zn. 12CoCsp/11/2020, 5Co/114/2017 a Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 15CoCsp/13/2020.

18. Žalobca v odvolaní tiež namietol, že rozhodnutie okresného súdu je nepreskúmateľné, nakoľko z neho nemožno vyvodiť, ako sa súd prvej inštancie vysporiadal s druhou vetou ust. § 565 OZ.

19. Na základe uvedeného žalobca mal za to, že závery okresného súdu sú nesprávne a nevyplývajú z vykonaného dokazovania, na základe čoho navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie okresného súdu zmenil v napadnutej časti tak, že vyhovie žalobe, resp. aby ho v napadnutej časti zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

20. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

21. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal vec podľa ustanovení § 379 a § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP, pretože nie je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie a nevyžaduje to ani dôležitý verejný záujem. Rozsudok bol v zmysle § 378 ods. 1 a § 219 ods. 1 CSP odvolacím súdom verejne vyhlásený, čo bolo v zmysle § 219 ods. 3 CSP oznámené na úradnej tabuli krajského súdu.

22. Odvolací súd vychádzal zo skutkového stavu tak, ako ho zistil okresný súd: Žalovaná vyhotovila návrh na uzatvorenie zmluvy o splátkovom úvere (spotrebiteľský úver), v ktorom uviedla svojej osobné údaje a údaje o požadovanom spotrebiteľskom úvere: výška úveru: 5.200,- Eur, úroková sadzba: fixná 10,90 % p.a., výška splátky a splatnosť: 86,91 Eur mesačne 15. deň v kalendárnom mesiaci, počet splátok: 96, konečná splatnosť: 95 mesiacov od splatnosti prvej splátky, RPMN: 13,32 %, priemerná RPMN: 11,95 %, celková čiastka spojená s úverom: 8.341,30 Eur, odplata: 11,90 % p.a. V zmysle článku III. návrhu zmluvy súčasťou zmluvy, ktorá vznikne na základe návrhu, sú Všeobecné obchodné podmienky, Produktové obchodné podmienky, Sadzobník a podmienky určené zverejnením. Zároveň bolo stanovené, že zmluva nadobúda platnosť a účinnosťou jej uzatvorením.

23. Právny predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s. listom zo dňa 23.04.2018 potvrdil, že dňa 23.04.2018 akceptáciou návrhu klienta došlo k uzatvoreniu zmluvy, na základe ktorej bol dlžníkovi poskytnutý splátkový úver č. XXXXXXXXXXXX s nasledovnými podmienkami: výška úveru: 5.200,- Eur, úroková sadzba: fixná 10,90 % p.a., výška splátky a splatnosť: 86,71 Eur mesačne 15. deň v kalendárnom mesiaci, počet splátok: 96, splatnosť prvej splátky: 15.06.2018, konečná splatnosť: 15.05.2026, RPMN: 13,26 %, priemerná RPMN: 11,95 %, celková čiastka spojená s úverom: 8.322,86 Eur, odplata: 11,89 % p.a.

24. Z platobnej histórie vyplýva, že žalovaná dňa 23.04.2018 čerpala úver vo výške 5.200,- Eur.

25. Vo výzve zo dňa 14.02.2019 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanej, že je v omeškaní so splácaním pohľadávky banky vo výške 284,13 Eur a vyzval ju na úhradu najneskôr do 15 dní od doručenia výzvy. Zároveň jej oznámil, že ak dlžnú sumu v stanovenej lehote neuhradí, banka zverí vymáhanie pohľadávky do mandátnej správy. Výzva bola žalovanej doručená fikciou doručenia dňa 18.02.2019.

26. Vo výzve zo dňa 30.01.2020 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanej, že je v omeškaní so splácaním pohľadávky vo výške 1.277,46 Eur s tým, že ak dlžnú sumu neuhradí do 15 dní od doručenia výzvy, banka je oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky. Výzva bola žalovanej odoslaná dňa 03.02.2020.

27. Keďže v stanovenej lehote nedošlo k úhrade splátok, právny predchodca žalobcu v liste zo dňa 03.03.2020 žalovanej oznámil, že ku dňu 02.03.2020 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru a zároveň vyzval žalovanú na úhradu pohľadávky zo zmluvy do 15 dní. Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru bolo žalovanej doručené náhradným spôsobom dňa 10.03.2020.

28. Vo výzve zo dňa 04.05.2020 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanej, že nakoľko je pohľadávka banky zo zmluvy splatná v celom rozsahu a žalovaná je v omeškaní so splácaním viac ako tri mesiace, výška splatnej a nezaplatennej pohľadávky predstavuje ku dňu 04.05.2020 sumu 6.003,58 Eur. Ak žalovaná dlžnú sumu neuhradí, banka je oprávnená postúpiť pohľadávku tretej osobe. Výzva bola žalovanej doručená dňa 11.05.2020. Zmluvou o postúpení pohľadávok č. 0743/2020/CE zo dňa 12.10.2020 uzatvorenou medzi postupcom Slovenská sporiteľňa, a.s. a žalobcom postúpil postupca na žalobcu pohľadávku voči žalovanému. Postúpenie pohľadávky žalovanému postupca oznámil listom zo dňa 20.10.2020. Pohľadávka žalobcu predstavovala ku dňu postúpenia sumu 6.413,60 Eur.

29. Pokusom o zmier zo dňa 05.05.2021 vyzval žalobca žalovanú na úhradu dlžnej sumy vo výške 7.109,10 Eur najneskôr do 15.05.2021.

30. Podľa § 53 ods. 9 zákona č. 40/1964 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

31. Podľa § 565 OZ, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

32. Podľa ustanovenia § 92 ods.8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách (ďalej j ZoB), ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celkovom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávky; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

33. Odvolací súd po preskúmaní predloženej veci zistil, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov ku správnym skutkovým zisteniam. Z uvedeného dôvodu odvolací súd dokazovanie neopakoval ani nedoplňal.

34. Proces zosplatnenia úveru v spotrebiteľskom vzťahu je v súvislosti s ochranou spotrebiteľov v Občianskom zákonníku veľmi prísne formalizovaný. Zosplatnením totiž dlžník stráca možnosť uhradiť veriteľovi svoj dlh v pravidelných dohodnutých splátkach a v dôsledku zosplatnenia mu nastupuje povinnosť uhradiť dlh v celom rozsahu jednorazovo, čo spravidla nie je vo finančných možnostiach spotrebiteľov. Za týmto účelom Občiansky zákonník v ust. § 53 ods.9 v súvislosti s § 565 OZ upravil zosplatnenie ako proces na seba nadväzujúcich úkonov, ktoré umožnia spotrebiteľovi zabezpečiť si finančné prostriedky na úhradu dlhu voči veriteľovi, čo je v konečnom dôsledku aj na prospech veriteľa. Z uvedeného dôvodu je veriteľ povinný upozorniť spotrebiteľa na skutočnosť, že je v omeškaní s platením niektorej splátky a upozorniť ho na možnosť zosplatnenia úveru, pričom k zosplatneniu úveru nemôže dôjsť skôr ako po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením konkrétnej splátky. Zároveň od výzvy, ktorou spotrebiteľa upozornil na možnosť zosplatnenia úveru nemôže pred zosplatnením uplynúť menej ako 15 dní. Túto možnosť má veriteľ v zmysle § 565 OZ iba do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

35. Z uvedeného procesu zosplatnenia vyplýva, že na to, aby proces zosplatnenia prebehol v súlade s Občianskym zákonníkom, je v zmysle ust. § 53 ods.9 OZ nevyhnutné, aby veriteľ spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní upozornil na uplatnenie práva žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky (o uplatnenie práva na zosplatnenie). Zákonom určená lehota 15 dní slúži na to, aby si spotrebiteľ bol schopný zabezpečiť buď dostatok finančných prostriedkov na doplatenie zameškaných splátok, alebo aby si zabezpečil finančné zdroje na vrátenie celej pohľadávky. Bez splnenia povinnosti upravenej v § 53 ods.9 OZ veriteľ nemôže žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, ako je to upravené v ust. § 565 OZ. Inak povedané, výzva veriteľa spotrebiteľovi na zaplatenie dlžných splátok, ktorá predchádza úkonu zosplatnenia je nevyhnutná, inak k zosplatneniu nedôjde.

36. Podstatou odvolania žalobcu je námietka, že okresný súd pri posúdení správnosti postupu právneho predchodcu žalobcu pri zosplatnení pohľadávky nepostupoval v súlade s ust. § 53 ods. 9 OZ v súvislosti s ust. § 565 OZ. Žalobca izolovane zdôrazňuje druhú vetu ust. § 565 OZ, v zmysle ktorej právo veriteľa na predčasné zosplatnenie celej pohľadávky môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Uvedenú vetu však je nutné vykladať v kontexte nielen celého ust. § 565 OZ, ale aj v kontexte oprávnenia veriteľa uplatniť právo na zosplatnenie postupom podľa § 53 ods. 9 OZ.

37. Žalobca v odvolaní označil výklad § 53 ods. 9 OZ v súvislosti s § 565 OZ, ktorý aplikoval okresný súd, za výklad, ktorý je v rozpore s uvedenými zákonnými ustanoveniami a mal za to, že ak by súdy postupovali podľa takéhoto výkladu, tak by postupovali šikanózne voči veriteľovi. Odvolací súd sa pritom stotožnil s výkladom okresného súdu a má za to, že ust. § 53 ods. 9 OZ v súvislosti s ust. § 565 OZ upravuje presný postup, ktorý musí veriteľ dodržať, pokiaľ má záujem docieľiť platné zosplatnenie pohľadávky zo spotrebiteľského vzťahu.

38. Veriteľ spotrebiteľskej pohľadávky, rovnako ako každý iný veriteľ, je v zmysle § 565 OZ oprávnený v prípade, ak ide o plnenie v splátkach, žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, pokiaľ to bolo so spotrebiteľom dohodnuté. Ide o tzv. zosplatenie pôžičky alebo zosplatenie spotrebiteľského úveru. Uvedené právo môže byť v zmysle ust. § 53 ods. 9 OZ veriteľ vykonať najskôr po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky spotrebiteľa, keď zároveň spotrebiteľa upozornil v lehote nie kratšej ako 15 dní na to, že chce uplatniť právo na zosplatenie úveru. V prejednávacom prípade, ako je zrejmé aj z textu odvolania žalobcu, došlo zo strany spotrebiteľa k porušeniu povinnosti plniť splátky v prípade viacerých splátok. Odvolací súd sa stotožnil s tvrdením žalobcu, že je právom veriteľa a nie jeho povinnosťou, aby pristúpil k zosplateniu úveru. Ak sa však rozhodne toto právo využiť, musí postupovať striktnie podľa postupu, ktorý mu predpisuje Občiansky zákonník.

39. V prejednávacom prípade si veriteľ zvolil, že splátka, pre nezaplatenie ktorej sa rozhodol pristúpiť k zosplateniu úveru, je splátka zo dňa 15.12.2019. Zo všetkých splátok, ktoré žalovaná nezaplatila, označil žalobca vo svojom písomnom podaní zo dňa 11.02.2022 práve túto splátku ako splátku relevantnú pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Na konkrétnu výzvu okresného súdu žalobca výslovne uviedol, že vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru podaním zo dňa 02.03.2020 pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 15.12.2019. Až v odvolaní začal žalobca tvrdiť, že pokiaľ podaním zo dňa 03.03.2020 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, mohol tak urobiť len pre splátku bezprostredne predchádzajúcu tomuto podaniu, t.j. neuhradenú a splatnú splátku zo dňa 15.02.2020.

40. Uvedená domnienka žalobcu (že zosplatiť mohol len pre splátku zo dňa 15.02.2020) je v rozpore s ust. § 53 ods. 9 OZ, ktorý neumožňuje, aby veriteľ vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru pre splátku bezprostredne prechádzajúcu podaniu, ktorým vyhlási mimoriadnu splatnosť úveru, keďže v zmysle ust. § 53 ods. 9 OZ k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru je oprávnený veriteľ pristúpiť najskôr po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Preto pre splátku, ktorá nebola zaplatená 15.02.2020 (ktorú označil v odvolaní), by žalobca mohol vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru najskôr po uplynutí 3 mesiacov, teda po dni 15.05.2020, pričom toto právo by si musel v zmysle ust. § 565 OZ uplatniť najneskôr do 15.06.2020. Zároveň by v období od omeškania sa so splátkou, teda od 15.02.2020 musel upozorniť spotrebiteľa na zámer pristúpiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru v lehote nie kratšej ako 15 dní pred uplatnením tohto práva.

41. Bežný postup veriteľov je taký, že v prípade splátky, ktorá nebola zaplatená, je spotrebiteľ upozornený na jej nezaplatenia, je upozornený na možnosť pristúpiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru a po uplynutí doby 3 mesiacov od splatnosti nezaplatennej splátky, pre ktorú je vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, je voči spotrebiteľovi uplatnené právo veriteľa a je vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru skôr než nastane splatnosť najbližšej nasledujúcej splátky.

42. V konaní pred okresným súdom však žalobca tvrdil, že k zosplateniu úveru pristúpil na základe nezaplatenia splátky splatnej dňa 15.12.2019. Okresný súd preto správne upozornil na skutočnosť, že pokiaľ v zmysle vyjadrenia žalobcu k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru voči žalovanej došlo pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 15.12.2019, v zmysle ust. § 53 ods. 9 OZ mohol uplatniť veriteľ právo na mimoriadne zosplatenie úveru až po uplynutí 3 mesiacov, odkedy sa žalovaná dostala do omeškania. Do omeškania sa dostala dňa 16.12.2019, tri mesiace od tohto dňa uplynuli 16.03.2020. Tento deň by bolo možné vyhlásiť po prvýkrát mimoriadnu splatnosť úveru za predpokladu, že by bola žalovaná upozornená na zámer veriteľa pristúpiť k mimoriadnemu zosplateniu úveru aspoň 15 dní vopred. Oprávnenie zosplatiť úver pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 15.12.2019 pritom mohol využiť veriteľ iba do splatnosti najbližšej splátky, ktorá bola splatná 15.04.2020.

43. Žalobca zrejme nesúhlasí s uvedeným výkladom Občianskeho zákonníka, avšak doslovné znenie ust. § 53 ods. 9 OZ v kombinácii s ust. § 565 OZ dostatočne konkrétne upravuje povinnosti veriteľa v prípade, ak sa rozhodne využiť právo na zosplatenie úveru. Zároveň výklad citovaných ustanovení je judikatúrou všeobecných súdov v spotrebiteľských veciach dlhodobo jednotný a citované ustanovenia vníma ako súčasť ochrany práv spotrebiteľa.

44. Námietka žalobcu, že k zosplateniu pohľadávky mohlo dôjsť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky tak nerešpektuje celkový kontext postupu, aký musí veriteľ pri zosplatení pohľadávky dodržať. Nie je možné akceptovať výklad, ktorý by vychádzal iba z druhej vety ust. § 565

OZ bez toho, aby zároveň postup veriteľa rešpektoval kogentné ust. § 53 ods. 9 OZ, ktoré naväzuje na uplatnenie práva podľa § 565 OZ.

45. Odvolací súd tak dospel k záveru, že právne závery okresného súdu uvedené v napadnutom rozhodnutí sú správne a vyplývajú z vykonaného dokazovania, čím sa nestotožnil s odvolacími námietkami žalobcu.

46. Zároveň v zmysle § 17 zák. č. 129/2010 Z.z. práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere je možné previesť na tretiu osobu, ktorá nie je bankou, pokiaľ je táto pohľadávka postúpená po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, inak povedané pokiaľ bola korektným spôsobom zosplatnená. Pokiaľ žalobca v konaní nepreukázal zosplatnenie pohľadávky, pretože nepreukázal uplynutie troch mesiacov od splatnosti splátky, pre ktorú vyhlásil zosplatnenie úveru, ktoré je podmienkou pre zosplatnenie spotrebiteľského úveru, neboli ani splnené podmienky na to, aby pohľadávka z takéhoto úveru bola na neho postúpená. Na základe uvedeného je možné dospieť k rovnakému právnenému záveru ako okresný súd a síce, že v konaní nebolo preukázané, že žalobca nadobudol aktívnu vecnú legitimáciu v dôsledku postúpenia pohľadávky voči žalovanej.

47. Z vyššie uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

48. Odvolací súd by vzhľadom na výsledok odvolacieho konania rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 396, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že nárok na ich náhradu priznal žalovanej voči žalobcovi, pretože žalobca v odvolacom konaní nebol úspešný. Žalovanej však v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, preto jej odvolací súd náhradu trov konania nepriznal.

49. Rozhodnutie odvolacieho senátu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).